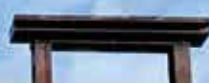

doops gezind plus

- 2 om te beginnen
- 3 vanuit de stilte
- 4-6 overdenking
Ochtendkrant
- 7 open ruimte
Ruimte, ruimte, ruimte
- 8 zegenrijk

Ruim t e

VOORAF

ochtendkrant

Machteld Stam

Ze kwamen beiden uit hetzelfde gezin, met een leeftijdsverschil van zeven jaar en vier broers ertussen. De oudste droeg al op jonge leeftijd verantwoordelijkheid voor haar kleine zusje. Snel wijs geworden verliet ze na de oorlog het ouderlijk huis. Decennia lang leefden de zussen afzonderlijk hun eigen leven, tot hun wegen elkaar op latere leeftijd weer kruisten. Ze zochten allebei woonruimte en vonden, niet geheel toevallig, ieder een flat op dezelfde galerij.

De nestgeur van vroeger was niet verdwenen, al was er ook veel eigens bijgekomen. De zussen vonden een voor beiden bevredigende balans

tussen afstand en nabijheid. Niet de deur bij elkaar platlopen. Wel twee keer per dag de krant met elkaar omruilen. 's Morgens de landelijke ochtendkrant, 's middags het regionale dagblad. Ze wisselden een paar minuten wederwaardigheden uit en gingen dan ieder weer naar hun eigen huis. Zo was het goed – de familieband bleef behouden, maar voelde niet als een beknelling.

Tot op een dag de jongste zus geheel onverwachts overleed. De dood doet niet aan chronologische volgorde. De oudste zus bleef achter en moest opnieuw richting aan haar leven geven. Om te beginnen zegde ze de ochtendkrant op.

PODCASTS

grote vragen

Jeannette den Ouden

De grote vragen over klimaat, afname van biodiversiteit, stijging van de zeespiegel: wie van ons kent ze niet? De kleine vragen over wat we zelf kunnen doen als het gaat om onze dagelijkse boodschappen, de manier waarop we ons verplaatsen of ons huishouden voeren: wie van ons stelt ze niet? Soms voelen we ons machteloos. Soms hebben we helemaal geen zin om erover na te denken. Want te ingewikkeld, te zwaar.

Juist daarom zijn de podcasts van Nynke Laverman en Lex Bohlmeijer zo goed. U kent ze misschien wel: Nynke Laverman, de Friese zangeres die zichzelf steeds opnieuw uitvindt en presentator

Lex Bohlmeijer van Radio 4. Nynke heeft een prachtige nieuwe cd gemaakt, getiteld *Plant*, waarop ze liedjes zingt over wat haar bezighoudt: hoe gaan we om met de aarde? Liedjes voor kinderen, over bomen, hoop en verlangen. Bij elk nieuw liedje voert ze samen met Lex Bohlmeijer een gesprek met mensen die hebben nagedacht over grote en kleine vragen. Het mooie is dat die gesprekken nooit zwaar worden en toch de diepte ingaan. Ze gaan in essentie over wat we waardevol vinden in dit leven en hoe we daar vorm aan kunnen geven. Een aanrader!

De podcasts van Nynke Laverman en Lex Bohlmeijer zijn te vinden op <https://nynkelaverman.nl/#aboutplant>

COLOFON

Doopsgezind Plus is een liturgische, pastorale uitgave van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit en verschijnt zes keer per jaar, in het hart van *Doopsgezind NL*.

Redactie Kalle Brüsewitz, Marijke van Duin, Jeannette den Ouden, Machteld Stam & Machteld van Woerden

Ontwerp & opmaak Susan de Loor, Kantoordeloor Haarlem

Druk GBU printmedia

Oplage 5.425

Papier G-Print 115 grams, Papyrus, FSC-gecertificeerd

Contact redactie

Singel 454 | 1017 AW Amsterdam
020 623 09 14 | dn@doopsgezind.nl
www.doopsgezind.nl

© ADS 2021

*Dagen dat de stilte insnoert
als een korset met baleinen
die prikken in een oud verhaal
over sterk en gelaten.*

*Dagen dat de toekomst niet
voor je uit reist, maar een koffer vol
zorgen opent, niet meer
onder de deksel te proppen.*

*Dagen dat de ochtend is
als de avond, de middag
hetzelfde, ruimte die krimpt
als een te heet gewassen lievelingsvest.*

*Dagen dat iemand je wekt,
optilt en licht
maakt, je lachend aanstoot,
omgoot en opvangt,
kleine vleugeltjes geeft
en zegt: doe maar, probeer maar,
het zijn niet alleen adelaars
die vliegen.*

Levensruimte

Dit is een tijd waarin het woord ‘verlangen’ opnieuw betekenis heeft gekregen. Verlangen naar hoe het leven eruitzag voordat een onzichtbaar virus zijn verwoestende werk deed.

Wat was alles toen simpel: als je op bezoek wilde gaan deed je dat gewoon zonder er verder over na te denken. Als je 's avonds laat nog een ommetje wilde lopen kon dat probleemloos. Als je een feest wilde geven kon je uitnodigen wie je wilde. Handen schudden bij een ontmoeting of iemand omhelzen in je eigen vriendenkring waren heel normale omgangsvormen.

Na meer dan een jaar verstoken te zijn geweest van dit tot vorig voorjaar nog gewone intermenselijke gedrag, beginnen we ernstig te verlangen naar meer nabijheid, meer armslag en meer ruimte om te leven. Het lijkt erop dat we het meest behoefte hebben aan deze gewone menselijke omgangsvormen. Het zijn niet de verre reizen of het grote geld waar ons verlangen naar uitgaat, maar het herstel van direct contact met anderen. We zien uit naar het moment waarop we vrienden bij ons thuis kunnen uitnodigen, zonder afstand te houden of hun aantal te moeten minimaliseren. En we willen graag weer gewoon onze zorg om een ander kunnen tonen zonder al die beperkende maatregelen.

Naast verlangen is er ook hoop. In de meest duistere momenten is er altijd een sprankje hoop op verandering, op verbetering, op meer weldadige ruimte voor onszelf en onze dierbaren. Die hoop groeit voorzichtig met het ontluiken van de natuur, met het warmer worden van de dagen – wat hebben we ook daar dit jaar lang op moeten wachten! – en met de verwachte vermindering van het aantal besmettingen. Zodat wij, als het zomer wordt, weer meer ruimte zullen hebben om te leven. Meer ruimte ook om op adem te komen en langzamerhand te genezen van de achter ons liggende stressvolle tijd.

Hoe zal het zijn als er meer ruimte komt om te leven? Kunnen we in de nabije toekomst nog wel onbekommerd genieten van een mooie dag, samen met onze dierbaren? Kunnen we het verdriet van een jaar gedwongen eenzaamheid achter ons laten? En zijn we in staat om elkaar ruimte te geven om het leven weer, of opnieuw, of anders, vorm te geven? Wat kan de onbedoelde ‘oogst’ zijn van de afgelopen periode van onthouding en bescheiden moeten leven? Het zijn vragen aan onszelf

foto Jack Charles

de adelaar als metafoor voor de ontferming van God

die ons tegelijk een spiegel voorhouden over ons gedrag ten opzichte van jonge mensen, nog aan het begin van hun leven: kunnen we hun de ruimte geven die nodig is voor hun ontwikkeling, ook als zij een richting opgaan die we zelf niet goed meer begrijpen? Is ruimte geven niet minstens zo belangrijk als ruimte krijgen?

Er is in het bijbelboek Deuteronomium een mooi beeld te vinden van een adelaar die zijn jongen leert vliegen, ze in de ruimte laat zweven, maar ze ook opvangt op de eigen sterke wieken als ze dreigen te vallen.¹ Een metafoor voor de ontferming van God. Huub Oosterhuis bewerkte de

oude tekst tot een kort gedicht dat werd opgenomen in diverse liedbundels.² Het gedicht luidt als volgt:

*Die mij droeg op adelaarsvleugels
die mij hebt geworpen in de ruimte
en als ik krijsend viel mij ondervangen
met uw wieken en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon
op eigen kracht.*

Huub Oosterhuis, Lied 354

is ruimte geven niet minstens zo belangrijk als ruimte krijgen?

Treffend heeft Oosterhuis weergegeven hoe de Ene zich als een adelaar bekommert om zijn kroost: allereerst om het oude volk, maar met hen ook om alle mensen in deze wereld. Om u en mij. Geworpen in de ruimte. Dat klinkt als een geboorte, of tenminste als een volgende fase in je leven, want steeds opnieuw worden we in nieuwe situaties 'geworpen' en zullen we daarmee moeten leren omgaan.

De eerste schooldag is zo'n moment. Je ouders laten je, in de rol van de adelaar uit het gedicht, los in de ruimte van school bij nog onbekende leeftijdsgenootjes. Van tevoren is niet te zeggen of dat meteen al een prettige ervaring zal zijn. Oosterhuis benoemt die kant in zijn gedicht ook: 'als ik krijsend val...' Het voor het eerst betreden

van een nieuwe ruimte kan immers ook tegenvallen, bedreigend zijn, je onzeker maken. Maar juist dan kun je ervaren dat er hulp is, dat je opgevangen of geholpen wordt op welke manier dan ook. Terugkijkend zijn er tal van momenten in je levensloop waarin je in een nieuwe ruimte gezet werd, met de uitdaging er iets mee te doen. Leren zwemmen, vriendschap sluiten, een studie beginnen, voor het eerst hevig verliefd worden, solliciteren naar een nieuwe baan, verhuizen naar een onbekende plek.

Vroeg of laat komt er een moment waarop je wordt teruggeworpen op jezelf. Dan vergt het moed en volharding om voor jezelf een levensruimte te scheppen die bij jou past en waar je, óók alleen, gelukkig kunt zijn. En mocht er maar weinig ruimte zijn om te leven, dan zou de ruimte die je in jezelf kunt vinden je kunnen helpen te groeien in wijsheid. Dat gaat met vallen en opstaan, met opgevangen worden ook, en zo leren we tenslotte in bijna alle omstandigheden op eigen wieken te vliegen. Dat is de wijsheid van het volwassen bestaan: te weten hoe je de ruimte om te leven op een voor jou zinvolle manier kunt vullen – 'op eigen kracht' naar het gedicht van Oosterhuis – én erop te vertrouwen dat je opgevangen wordt als er onvoldoende 'eigen kracht' over is.

Het verlangen naar meer levensruimte heeft opnieuw en intens betekenis gekregen. Het is een verlangen dat collectief gevoeld wordt, maar dat individueel moet worden ingevuld. Vergroting van onze levensruimte zal, net als de vergroting van de ruimte in ons binnenste, zeker weer meer levensvreugde geven. En wij zullen in de toekomst vertrouwen moeten leren, om te herstellen wat zo pijnlijk verloren leek te gaan: het besef dat de belangrijkste pijlers onder ons bestaan de persoonlijke ontmoeting en de werkelijke verbondenheid met andere mensen is. +

1 Dt. 32:11

2 o.a. Zangen voor zoeken en zien, lied 345

foto Jan Kopriva

Ruimte, ruimte, ruimte

Het zal je maar gebeuren dat je ruimte kunt voelen, bijvoorbeeld in Inloophuis De Ruimte in Almere.

Ruimte in de ontmoeting met anderen. Ruimte om te zijn wie je bent. Ruimte om te groeien door contact met mensen die je niet vanzelf tegen het lijf zou lopen, hun levensverhalen te horen en je eigen verhaal te vertellen – en hierdoor gesterkt worden. Misschien ook God ontmoeten in het contact met de ander, of, als je even alleen wilt zijn, in het stiltecentrum dat in De Ruimte altijd open is. De ruimte voelen dat je welkom bent, gewenst bent, erbij mag horen.

In Almere proberen wij dit al jaren vorm te geven. De doopsgezinde gemeente in Almere (DGA) en Inloophuis De Ruimte delen een ruimte, een grondslag, een visie, een beeld, een visioen. Wij staan voor hetzelfde: proberen iets van Gods opdracht te realiseren. Het inloophuis en de DGA hebben jarenlang een parallelle ontwikkeling doorgemaakt. Beide organisaties zijn vanaf punt 'nul' gestart en ontwikkelen zich naar volwassenheid. Daarmee is ook het besef gekomen bij

elkaar te horen. We gebruikten daarvoor woorden als 'verloofd' en 'samenwonen', op zoek naar een woord om aan te geven wat we wensen.

Inmiddels spreken wij van één gemeenschap, want wij vinden dat de bezoekers, vrijwilligers en personeel van het inloophuis daar deel van uitmaken, ook als zij niet doopsgezind zijn. Ook al is nog niet alles duidelijk, bijvoorbeeld hoe zaken praktisch aangevlogen moeten worden, toch voelen wij de ruimte om dat zo in te vullen.

Een dergelijke ontwikkeling is niet vanzelfsprekend, er zit veel denkwerk achter. Wij hebben dan ook heel wat beraadingsdagen achter de rug. We weten wat we willen; we weten dat wij met elkaar op weg zijn en wat de kernwaarden zijn waar wij voor staan. Dat alles heeft te maken met ruimte geven en ruimte nemen, met gastvrijheid en het besef dat wij allemaal gewenste kinderen van God zijn. Deze uitgangspunten zijn en blijven van belang, ook als wij onderweg

foto Marijke Laane

nog veel zaken moeten regelen, zoals op kerkenraads- en bestuursniveau. En ja, iedereen die actief is in kerkelijk of maatschappelijk werk, weet hoeveel energie dat kan kosten.

In de praktijk van alledag zijn er naast fijne en bijzondere momenten ook voorvallen die schuren. Wij moeten dan de ruimte nemen om daarvan te leren en dat te toetsen aan onze mogelijkheden en aan de opdracht die wij ons gesteld hebben. Daarbij helpt het om ruimte te creëren voor inspiratie en inzichten vanuit diverse perspectieven. Mocht u de ruimte voelen om deel uit te gaan maken van deze gemeenschap, als bezoeker, vrijwilliger of bestuurder, dan maken wij daar graag de ruimte voor! +

Buikpijn had ik ervan. Zo'n knagend, knauwend gevoel.

Je probeert wel het te negeren, weg te drukken door hard te werken, veel te praten en al dat soort dingen, maar steeds als je ook maar even stilvalt is het er weer. Zwaar. Het gevoel vast te zitten, letterlijk.

Het was onverwacht uit de hand gelopen. Al de hele week voelde ik de spanning zich opbouwen tussen mij en de ander. En zelfs al had ik dóór wat er gebeurde, het leek op de een of andere manier sterker dan ik. Ik vertelde mezelf dat ik gelijk had, hoe

onheus de ander was, enzovoort, enzovoort. Ik liet me meeslepen, door ja... een gevoel? De situatie? Door mezelf.

En op de laatste dag kwam al die opgekropte verontwaardiging, de afwijzing, de achterstelling, de woede naar buiten. Als een vulkaanuitbarsting. Niet te stuiten. En terwijl ik woest mijn beschuldigingen recht in het gezicht van de ander slingerde, kwam de buikpijn. Want ondanks alles wist ik diep van binnen: dit is maar de helft van

het verhaal. Dit is niet eerlijk. Dit is veel te veel, veel te fel. Dit is niet professioneel. Maar het was al gebeurd. Ik kon niet meer terug.

De spanning week niet. Sterker nog, die keerde zich naar binnen. Ik wist dat ik fout zat, dat ik te ver was gegaan, maar niet hoe ik het moest herstellen. Ik nam me dat wel voor, jawel. 'Bel toch', zei ik tegen mezelf. 'Bel. Of mail. Begin opnieuw. Zeg dat het je spijt.' En dat soort dingen. Maar ik kon mijzelf er niet toe zetten. Als verlamd was ik. Vastgezet.

En toen, een bericht in mijn mailbox. Ik zag de afzender en de buikpijn werd erger. Nu zul je het hebben, dacht ik. Eigenlijk durfde ik die mail niet te openen. Ik zette me schrap... Hij had geprobeerd naar me te luisteren met een open hart, schreef hij. En hij gaf me terug wat hij hoorde ónder mijn felle woorden. Angst, vermoedheid, oude pijn, en nog veel meer. Laten we op een ander moment nog eens praten, schreef hij.

Het was alsof ik smolt. Ineens kon ik weer vrijelijk ademen. De ander, die ik in mijn hoofd had vervormd, had dwars door alles heen geprobeerd mij te blijven zien. Mij, niet mijn woede. Ineens was er ruimte. Ruimte in mijn hoofd, mijn lijf, mijn ziel. Genade. Zo voelt dat, dacht ik. +